

Zakonske odredbe u obrazovanju i prosvjetni inspektori

Misija OEES-a u Bosni i Hercegovini prati i aktivno podržava izradu, usvajanje i provedbu djelotvornijeg zakonodavnog okvira u obrazovanju u Bosni i Hercegovini i radi s prosvjetnim inspektorima na promicanju mehanizama za nadgledanje.

Većina problema i slabosti u sustavu obrazovanja u Bosni i Hercegovini (BiH) odnosi se na iscjepkanu strukturu obrazovanja u državi. Propust postojećih tijela da provedu zakone, koji su na snazi i osiguraju usklađenost sa postprijamnim uvjetima Vijeća Europe, otežavaju nastojanja da škole budu pristupačne za sve, oslobođene diskriminacije i segregacije.

Misija ulaže napore da pomogne državi da se približi međunarodnim standardima, jačajući osposobljenost institucija, u smislu poštovanja vladavine zakona i njihovom osposobljavanju da se suoče s problemom eliminacije diskriminacije u školama.

Misija, također, prati i aktivno je uključena u izradu, usvajanje i provedbu zakonodavnog okvira u obrazovanju, kao i zakona i podzakonskih akata na nižim razinama, za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje. Misija prati i poziva se i na druge zakonske propise, kao što je Zakon o zabrani diskriminacije, kao sredstvo koje treba koristiti u reformi obrazovanja. Misija, također, surađuje i s Konferencijom ministara obrazovanja i zagovara što opsežniju provedbu reforme obrazovanja.

Misija radi s prosvjetnim inspektorima i drugim domaćim tijelima na potpori održivih, profesionalnih i neovisnih mehanizama nadgledanja. Prosvjetni inspektori predstavljaju prvi stupanj kontrole u slučajevima kršenja zakona, njihova pogrešnog tumačenja ili neprimjenjivanja. Ministri obrazovanja su drugostupanjski organ. Glavni zadatak prosvjetnih inspektora je da prate i raščlanjuju pravno funkcioniranje svih obrazovnih ustanova, razmatraju i postupaju po žalbama građana, koji ukazuju na probleme u ovim institucijama. Zbog toga, inspektori predstavljaju temelj dobrog funkcioniranja sustava obrazovanja.

Međutim, prosvjetni inspektori u BiH često ne rade na pravi način, a posljedica toga je da zemlja nema respektabilno tijelo za nadgledanje obrazovanja. Uzrok ovog problema djelomice leži u nejasnim i neadekvatnim zakonskim propisima, koji reguliraju ulogu prosvjetnih inspektora, u nedostatku neovisnosti i nepristranosti kod njihova imenovanja, i u političkom uplitanju u njihove odluke. Prosvjetni inspektori su, također, suočeni s brojnim praktičnim preprekama, kao što su: nedostatak finansijskih sredstava i logističke podrške, te nedostatak stručne obuke.

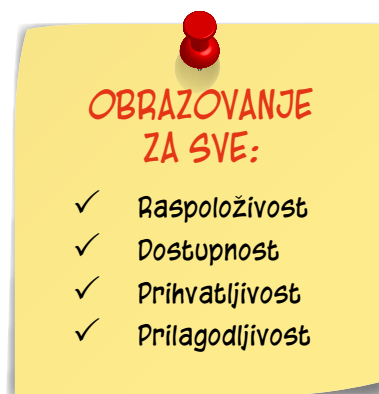

U naporima da poboljša ovo stanje, Misija već godinama ima odličnu suradnju s prosvjetnim inspektorima. Ova je suradnja rezultirala organiziranjem dvije konferencije, tijekom 2007. i 2008. godine, na kojima su se okupili inspektori iz cijele Bosne i Hercegovine, te Izvješćem iz 2007. godine, pod nazivom: *Prosvjetni inspektori: zanemarena služba*. U ovom Izvješću, prepoznata su mnoga područja, koja treba reformirati, osobito: status inspektora, njihovu odgovornost, opterećenost poslom, zakonske propise, kojima se regulira njihov rad, te njihovu neovisnost glede utjecaja političkih vlasti.

Misija je u 2010. godini, u suradnji s Regionalnim vijećem za suradnju, organizirala Konferenciju pod nazivom: *Uloga inspektora u osiguranju kvalitete u obrazovanju*. Na Konferenciji su sudjelovale delegacije iz šest država Zapadnog Balkana (Albanije, BiH, Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Crne Gore, Srbije i Slovenije). Sudionici su diskutirali o ulozi, statusu, nadležnostima i aktivnostima prosvjetnih inspektora i razmijenili su primjere koji su se najbolje pokazali u praksi. Sudionici su se obvezali da će dalje promicati suradnju među inspektoratima i drugim državnim institucijama, odgovornim za prosvjetnu inspekciju u državama Zapadnog Balkana.

Misija smatra da su prosvjetni inspektori od ključne važnosti glede nastojanja, koja se trenutačno ulažu u obrazovnu reformu. Buduće planiranje predviđa povećanu fokusiranost na omogućavanje stručnoga usavršavanja i obuke prosvjetnih inspektora, kako bi se promicala njihova učinkovitost. Misija će uskoro organizirati obuku za prosvjetne inspektore, glede promicanja njihove stručnosti, kod razmatranja žalbi građana. Konačan cilj ove obuke bit će da se uspostave instrumenti za zaštitu neovisnosti rada inspektora, kako je to regulirano zakonima BiH.

Zatim, Misija će podupirati domaće inicijative za reformu zakonskih propisa, sukladno međunarodnim standardima. Misija će nastaviti podupirati daljnje promicanje unutarnje suradnje među prosvjetnim inspektorima u BiH i između prosvjetnih inspektora i ministarstava obrazovanja, prvostupanjskih i drugostupanjskih organa u procesu uspostave mehanizama za rješavanje po žalbama.

Misija OEES-a u Bosni i Hercegovini pomaže BiH u ispunjenju obveza koje je ona preuzela kao država članica OEES-a i napredovanju ka ostvarenju svog deklariranog cilja pridruživanja euroatlantskim integracijama, tako što jača sigurnost i stabilnost, putem završetka izgradnje mira unutar daytonskog okvira, i razvija inkluzivni politički diskurs i demokratski odgovorne institucije koje poštuju raznolikost, promoviraju konsenzus i poštuju vladavinu prava. Misija ima sveobuhvatan i integriran pristup putem svoje nazočnosti na terenu, što odražava naglasak na razvijanje povezanih zajednica i na pravodobno identificiranje prepreka napretku.